



T.C.Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı  
Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

# Petrol ve Doğalgaz Arama Sektör Yatırımcıları İçin Ön Bilgi

Petrol İşleri Genel Müdürlüğü  
Eskişehir Yolu 7.km. No:166 B1-B2 Blok Ankara  
Tel: 0312-219 81 12-19 Faks: 0312-219 81 05  
E-Posta: [pigm@pigm.gov.tr](mailto:pigm@pigm.gov.tr)  
[www.pigm.gov.tr](http://www.pigm.gov.tr)

2009

## 1. Ülkemizde Petrol Aramacılığı İle İlgili Düzenlemeler Nelerdir ve Bunu Hangi Kurum Yürütmektedir?

Petrole olan gereksinimin artması ve aramaların yetersiz bulunması nedeniyle 7 Mart 1954 tarihinde 6326 sayılı “**Petrol Kanunu**” çıkarılmıştır. 1973 yılında Petrol Kanununun bazı maddeleri 1702 sayılı Petrol Reformu Kanunu ile değiştirilmiş ve petrol kaynaklarının milli menfaatlere uygun olarak hızlı, sürekli ve etkili bir şekilde aranması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi amacı ile bu Kanunu yürütme görevi “**Petrol İşleri Genel Müdürlüğü**”ne verilmiştir.

Bu Kanunun uygulama şeklini göstermek üzere, 17.07.1989 tarihinde Petrol Tüzüğü yayımlanmıştır.

## 2. Kimler Petrol Arama Ruhsat Başvurusunda Bulunabilir?

Sermayelerinde kamu payı bulunanlar da dâhil olmak üzere, sermaye şirketleri veya yabancı devletler kanunlarına göre sermaye şirketi niteliğindeki özel hukuk tüzel kişileri de arama ruhsatı olarak Türkiye’de petrol arama faaliyetlerine katılabilir.

## 3. Petrol Kanununa Göre Arama Faaliyetlerine Nasıl Başlanır?

Türkiye’de petrol arama faaliyetlerine başlayabilmek için öncelikle müsaade veya arama ruhsatına sahip olunması gerekir.

## 4. Petrol Aramak İçin Ayrı, Doğalgaz Aramak İçin Ayrı Ruhsat Almak Gerekir Mi?

Petrol Kanununda tanımlandığı üzere “**petrol**” kelimesi hem ham petrolü hem de doğal gazı içerdiğinden alınacak olan ruhsat her ikisini de kapsamaktadır.

## 5. Ruhsat Almak İstenilen Alanın Boş Olup Olmadığı Nasıl Öğrenilir?

Ruhsat almak isteyen şirket, petrol aramak istediği alanın koordinatlarını belirledikten sonra Genel Müdürlüğe müracaat eder. Alanın ruhsat müracaatına açık olması halinde şirket başvuruda bulunabilir.

## 6. Ruhsat Almak İçin İlk Başvuru Nasıl Yapılır?

- ✓ Petrol aramalarına açık bir sahaya yapılan ilk arama ruhsat müracaatı dört iş günü gizli tutulur. Birinci müracaatı takiben dört iş gününden sonra yapılan ve aynı arazi parçasını kısmen veya tamamen kapsayan arama ruhsat müracaatları değerlendirmeye alınmaz.
- ✓ Ruhsat başvurusunda bulunacak şirket öncelikle, başvuru harcı ve teminatı yatırmak için Genel Müdürlüğe müracaat eder.
- ✓ Her bir ruhsat için başvuru harcı Harçlar Kanununa göre her yıl değişmekte olup 2009 yılı için 247,10 YTL'dir.
- ✓ Şirket adına zarar ve ziyanı karşılamak üzere yatırılacak olan teminat tutarı ise 60 YTL'dir.
- ✓ Söz konusu başvurularla ilgili ödeme emrine ilişkin yazı Genel Müdürlükten alınarak başvuru harcı Maliye Bakanlığı Gelir Saymanlığı'na, teminat ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü'ne yatırılır.
- ✓ Daha sonra Petrol Tüzüğü'nün 25, 29 ve 30/B maddelerinde belirtilen bilgi ve belgeler Türkçe olarak 1 asıl, 1 kopya hazırlandıktan sonra kapalı zarfa konur ve Genel Müdürlüğe sunulur (Ek.1).

## 7. Ruhsat Başvurusu Değerlendirilirken Hangi Konular Dikkate Alınır?

Petrol Kanunu'na göre başvuru; milli menfaatlere uygunluğuna, başvuranın evvelki faaliyetlerine, tecrübesine, mali gücüne, ruhsat sahası için vermiş olduğu 3 yıllık faaliyet ve yatırım programına bakılarak değerlendirilir.

## 8. Bir Şirket En Fazla kaç Ruhsata Sahip Olabilir?

Petrol Kanunu'na göre, ülkemiz 18 petrol bölgesine ayrılmıştır. Bir Şirket bir bölgede en fazla 8 petrol arama ruhsatına sahip olabilir. Ancak, karasuları dışı arama alanları hariç olmak üzere, Türkiye Petrolleri A.O. toplam ruhsat adedi petrol arama bölgesi sayısının 10 katını aşmamak kaydıyla her bölgede en çok 12 adet arama ruhsatı alabilir.

## 9. Arama Ruhsat Süresi Ne Kadardır?

- ✓ Bir arama ruhsatı 4 yıl süre ile verilir,
- ✓ Çalışmaların iyi niyetle devam etmesi halinde bu süre 2 yıl daha uzatılabilir,

- ✓ Altıncı yılın sonunda, ruhsatın süresi 50.000 ABD Doları teminat karşılığında 1 adet kuyu açma şartıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile 2 yıl daha uzatılabilir. Bu süre içinde kuyu açılmazsa teminat Hazineye gelir kaydedilir ve ruhsat düşürülür.
- ✓ Uzatım süreleri dâhil 8 inci yılın sonunda keşif yapıldığı takdirde ruhsat süresi 3 yıla kadar uzatılabilir. Aksi durumda ruhsat düşer.

Yukarıda belirtilen süreler deniz aramalarında %50 oranında arttırılabilir.

### 10. Arama Ruhsatının Getirdiği Yükümlülükler Nelerdir?

- ✓ Ruhsat sahibi her bir ruhsat için hektar başına '**Devlet Hakkı**' ödemekle yükümlüdür. Petrol Kanunu'nun 56 ncı maddesinde "Devlet Hakkı" arama ve işletme sahaları için ayrı ayrı belirtilmiş olup hektar başına ödenecek tutarlar aşağıda listelenmiştir:

Arama sahaları için;	
İlk 3 yıl	0,04 YKr
4. ve 5. yıl	0,08 YKr
6. yıl ve sonrası	0,12 YKr

İşletme sahaları için;	
1. yıl	0,225 YKr
2. yıl	0,30 YKr
3. yıl	0,375 Ykr
4. yıl	0,45 YKr
5. yıl	0,60 YKr
6. yıl ve sonrası	0,75 YKr

- ✓ Bir bölgede en eski ruhsatın alınış tarihinden itibaren 3 yıl içinde ruhsatların herhangi birisinde arama kuyusu açılması zorunludur. Kuyu açılmaması halinde 50.000 ABD Doları teminat karşılığında bu süre 1 yıl daha uzatılabilir. Bu süre sonunda da kuyu açılmaması durumunda teminat Hazineye gelir kaydedilir ve şirkete, bölgesel mükellefiyetine ilişkin olarak Petrol Kanunu gereğince 90 günlük ek süre verilir. Bu süre sonunda da kuyu açılmazsa şirketin bölgedeki tüm ruhsat/ruhsatları, Bakan onayıyla fesih olunur.
- ✓ Bir bölgede açılan ilk kuyunun bitiş tarihinden itibaren her 6 ayda bir arama kuyusu açılması zorunludur. Arama kuyusu açılmaması durumunda bir önceki maddede belirtilen 90 günlük ek süre verilmesi ve sonrasındaki işlemler aynı şekilde uygulanır.
- ✓ Arayıcı, çevre mevzuatına uygun olarak yürüteceği arama faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, belge ve raporları Genel Müdürlüğe verir.

### **11. Türkiye’de Petrol ve Doğal Gaz Arayan Kaç Şirket Vardır?**

2009 yılı Mayıs ayı sonu itibarı ile 26’sı yerli, 26’sı yabancı olmak üzere toplam 52 şirket, petrol ve doğal gaz arama ve üretimi faaliyetinde bulunmaktadır (Ek-2).

## PETROL ARAMA RUHSAT BAŞVURULARINDA İSTENİLEN BİLGİ VE BELGELER

Şirket, Petrol Tüzüğü'nün 25 ve 28 nci maddeleri gereğince bir özlük dosyası oluşturur. Söz konusu özlük dosyasında, Petrol Tüzüğü'nün 29 uncu maddesinde belirtilen belgeler bulunur.

**Madde 29-** Kanunda öngörülen bir hakkın kazanılması için Genel Müdürlüğe dilekçeyle başvurulur. Dilekçede, başvuru konusu işin niteliği, Kanunun hangi maddesinin hangi fıkra ve bendine dayandığı belirtilir ve dilekçeler başvuru sahibince imzalanır.

Başvuru dilekçesine eklenecek belgeler;

- ✓ Yerli şirketlerin ticaret odasından veya ilgili ticaret sicil memurluğundan alacağı onaylı sicil örneği, yabancı şirketlerin uyruğu bulunduğu ülkenin yasalarına uygun olarak kurulduğunu ve halen faaliyetini sürdürdüğünü gösteren mensup olduğu devletin resmi makamlarından alınan ve bu makamın yetkili makam olduğu şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Türk Konsoloslüğunca onaylanmış belge,
- ✓ Şirket merkezinin adresiyle, Türkiye'deki tebligat adresini bildiren yazı,
- ✓ Mümessili varsa başvuruyla birlikte, yoksa hakkın kazanılmasından sonraki 30 gün içinde verilecek, yabancı şirketin Türkiye'deki mümessilinin atanmasına ilişkin şirket kararıyla noterce onaylı vekâletnamenin eklendiği ve mümessilin adı ve soyadı ile ikametgâhını bildiren yazı,
- ✓ İstenen hakkın ilgili bulunduğu arazinin, bu Tüzüğe uygun biçimde düzenlenmiş haritasıyla tasvir ve tarifi,
- ✓ Şirketin Türkiye'de faaliyetlerini yürütmeye ve şirket adına tasarrufa ve imzaya yetkili kılınanların ad ve soyadları, unvanları ve imza sirküleri,
- ✓ Şirketin tesis ve tesciline ilişkin ana sözleşmesi,
- ✓ Şirket müdürüyle yönetim kurulu üyelerinin adı, soyadı ve iş adresleri,
- ✓ Şirket sermayesinin tutarı, oluşumu (aksiyon, obligasyon ve bunların niteliğinin kote edildiği borsalar),
- ✓ Şirketin hisse senetlerinin % 25 inden çoğuna sahip olanların hisse yüzdesi, şirketin idaresinde karar vermeye, kontrol etmeye ve şirket müdürlerini atamaya yetkili olanların adı, soyadı ve ikametgâhlarını gösteren belge,
- ✓ Şirketle Türkiye'de petrol faaliyeti yapan veya bunun için başvuran başka bir şirket arasında birbirlerinin sermayesinin % 90 veya daha çoğunda pay sahibi olma biçiminde bir ilişki varsa bu şirketin unvanı ve adresi,

- ✓ Şirketin tasarruflarında doğrudan ya da dolaylı olarak etkili olabilecek biçimde mali ilgi ve yararlar bulunan yabancı devletler veya yabancı devlet adına hareket eden şahıslar varsa bunların unvan ve ilgilerinin nitelik ve derecesini gösterir belge,
- ✓ Şirketin son yıl bilânçosu,
- ✓ Şirketin mali gücünü gösteren belge ve bu belgeyi veren kuruluşun unvan ve adresi,
- ✓ Şirketin geçmişte yaptığı benzer işleri ve deneyimini gösteren belge,
- ✓ Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen teminatın yatırıldığını gösteren yazı,
- ✓ Harcın ödendiğine ilişkin makbuz,
- ✓ Bu Tüzüğün 30 uncu maddesi gereğince verilmesi gereken bilgiler,
- ✓ Şirket adına tasarruf ve imzaya yetkili bir kişinin, "Bu dilekçeyle tarafımızdan düzenlenen ekli belgelerdeki bilgilerin tam ve doğru olduğunu, bizi bağlayacağını, başvurumuz kabul edildiğinde Türkiye Cumhuriyeti kanun ve nizamlarına ve alacağımız hakkın kayıt ve koşullarına uyacağımızı beyan ederiz" biçiminde yazılı beyanı.

**Şirket oluşturduğu özlük dosyası ile birlikte Petrol Tüzüğü'nün 30/B maddesinde belirtilen bilgi ve belgeleri de müracaatına ekler.**

Petrol Tüzüğü'nün 30/B maddesinde;

- ✓ Başvuranın müsaade sahibi olup olmadığı,
- ✓ Başvuran aynı bölgede başka arama ruhsatı almışsa veya almak için istekte bulunmuşsa, bunların Genel Müdürlükçe verilmiş hak sıra numaraları,
- ✓ İlk yılda yapılması düşünülen aramaların niteliği, kapsamı ve en az giderlerinin yaklaşık miktarı,

hususları yer almaktadır.

\* Genel Müdürlüğümüzün 12.10.2004 tarih, 16452 sayılı ve şirketlere tebliğ edilen genelgemizle yukarıdaki bilgi ve belgelere ek olarak;

- ✓ Mali ve teknik konuları içeren 3 yıllık faaliyet programının,
- ✓ Bir önceki yılda ve müracaatın yapıldığı yılda,
  - Çalıştırılan yerli ve yabancı personel sayısı,
  - Yapılan yatırımın parasal miktarının,

belirtilmesi gerekmektedir.

<b>2009 Yılı Mayıs Ayı Sonu İtibarı İle Arama ve Üretim Sektöründe Faaliyet Gösteren Şirketler</b>			
Sıra No	Şirketin Adı	Faaliyete Başlama Tarihi	Faaliyet Alanı
<b>A) Kamu Sermayeli Şirket</b>			
1	Türkiye Petrolleri A.O.	15.04.1955	Arama & İşletme
<b>B) Yerli Sermayeli Şirketler</b>			
1	Aksa Enerji Üretim A.Ş.	06.05.2008	Arama
2	Arar Petrol Gaz Ar. Ür. Paz. Şti.	27.09.2003	Arama
3	Aypet, Ayhanlar Petrol Ürünleri Madencilik ve Tic. A.Ş.	18.10.2005	Arama
4	Aytur Maden. Pet.Ürün.San.ve Tic. A.Ş.	14.02.2008	Arama
5	BM Mühendislik ve İnşaat A.Ş.	19.08.2005	Arama
6	Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş.	26.02.2006	Arama
7	Edirne Enerji Petrol Arama Üretim ve Tic. Ltd. Şti.	25.01.2006	Arama
8	Ekstrem Enerji Petrol Ar., Ür.ve Eğt.Serv.A.Ş.	28.04.2009	Arama
9	Genel Enerji A.Ş.	05.01.2008	Arama
10	Güney Yıldızı Petrol Üretim Sondaj Müt. Ve Tic. A.Ş.	09.03.2000	Arama
11	Hema Doğal Enerji Kaynakları A.Ş.	23.05.2009	Arama
12	Hema Enerji A.Ş.	19.08.2005	Arama
13	Kiler Holding A.Ş.	12.06.2008	Arama
14	Lokal İnş. Enerji Pet. Nakl. San.ve Tic.Ltd.Şti	03.11.2007	Arama
15	Lotus Petrol Doğal Gaz İnş.Tur.Nak.Gıda İth.İhr.San.Tic.Ltd.Şti.	14.05.2003	Arama
16	Maya Petrol Gaz San. ve Tic. Ltd. Şti.	08.04.2004	Arama
17	Merty Enerji Petrol Ar. Eğitim ve Servis Hiz. Ltd. Şti.	31.10.2003	Arama

18	Park Teknik Elektrik Madencilik Turizm San. ve Tic. A.Ş.	09.11.2006	Arama
19	Petoil Petrol ve Petrol Ür. Uluslararası Ar. ve İşl. Şti.	30.07.2004	Arama
20	Petrako Petrol Doğal Gaz İnş. Taah. İşl. Gıda Tarım Cam	31.10.2003	Arama
21	Petrol Ofisi Arama, Üretim San.ve Tic. A.Ş.	08.01.2009	Arama
22	Polmak Sondaj San. A.Ş.	10.01.1989	Arama
23	Selsinsan Pet. Maden. Tur. Org.San.ve Tic.Ltd.Şti.	16.02.2008	Arama
24	Yerbil Jeolojik Hizmetler Madencilik İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	12.09.2003	Arama
25	Zorlu Petrogas, Petrol Gaz ve Petrokimya Ür.	23.09.2004	Arama

### **C) Yabancı Sermayeli Şirketler**

1	Alaaddin Middle East Ltd.	26.12.1999	Arama & İşletme
2	Amity Oil International Pty Ltd.	26.12.1999	Arama
4	Chevron Exploration Turkey B.V.	12.03.2006	Arama
5	Dorchester Master Ltd. Partnership	13.08.1985	Arama & İşletme
6	Energy Operations Turkey LLC	02.02.2007	Arama
7	Eureka Energy Ltd.	27.10.2007	Arama
8	Exxon Mobil Exp.and Prod. Turkey B.V.	07.06.2009	Arama
9	JKX Turkey Ltd.	25.01.2006	Arama
10	Madison Turkey Inc.	22.05.2001	İşletme
11	Melrose Resources Turkey Ltd.	15.09.2007	Arama
12	N.V.Turkse Perenco	20.02.1997	Arama & İşletme
13	Petrobras Oil and Gas B.V.	28.12.2006	Arama
14	Petroleum Exploration Mediterranean Inc.	22.11.2001	Arama & İşletme
15	Pinnacle Turkey Inc.	15.06.2001	Arama & İşletme
16	Riata Energy Limited	19.04.2009	Arama

17	Tethys Oil Turkey AB	09.09.2006	Arama
18	Thrace Basin Natural Gas Türkiye Corp.	26.06.1986	Arama & İşletme
19	TransAtlantic Turkey Ltd.	26.06.2006	Arama
20	Southwind Energy LLC.	16.05.2002	Arama
21	Stratic Energy Turkey Inc.	04.01.2005	Arama
22	Stratum Energy Company Ltd.	02.03.2008	Arama
23	Trans Mediterranean Oil Company Ltd.	03.05.1981	Arama & İşletme
24	Toreador Turkey Ltd.	05.04.2001	Arama & İşletme
25	Turkish Petroleum International Company Ltd.	07.06.2004	Arama
26	Zeta Petroleum Ltd.	18.09.2006	Arama